

Time kommune

post@time.kommune.no

Stavanger, 14. juli 2019

Dette brevet sendes på vegne av styret i FNF Rogaland og følgende lokale lag og foreninger: Jæren Turlag, Kverneland speidergruppe, og Frøyland IL orientering og Ganddal IL orientering med i Rogaland Orienteringskrets.

FNF er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. I Rogaland representerer forumet ca. 60 000 medlemskap. FNF Rogaland har også nettverk for FNF i Stavanger og FNF på Haugalandet.

Høringsuttalelse til revidert kommuneplan for Time kommune Arealdelen 2018 - 2030

Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Rogaland består av regionale ledd og større organisasjoner med medlemskap på tvers av flere kommuner og representerer natur- og friluftslivsinteresser av stor betydning for folkehelse, naturmangfold, landskap og opplevelse. FNF Rogaland bidrar med innspill på vegne av flere organisasjoner med grupper, tilhold, aktivitet og allmenne interesser på tvers av folkehelse og naturverdier i Time kommune.

FNF Rogaland har ved flere anledninger bidratt i forbindelse med planarbeid og arbeid med kartlegging av friluftslivsområder i Time kommune. Spesielt i arbeidet med innspill til KDP fysisk aktivitet har det vært tydelig hvor viktig de lokale naturområdene er, ikke bare for frivillige lag og foreninger, men for befolkningen i regionen rundt. Formålet med planen var blant annet å sikre sammenhengende grønne strukturer, åpne vannveier, og nær tilgang til områder for lek, idrett, rekreasjon og nærfriluftsliv.

I denne høringsuttalelsen kommenterer FNF Rogaland verdien av de nære naturområdene, spesielt Kalbergskogen og forslag om utbygging av store deler av dette området.

Generelt er FNF skeptisk til omdisponering av LNF områder til bolig og næringsformål. Det er foreslått 9 omdisponeringer og kun mindre områder andre veien fra utbyggingsområder til LNF. I en intensivt utbygd kommunene som Time bør regelen være at omdisponering fra LNF til utbygging må føre til like stor omdisponering andre veien. Ellers blir arealregnskapet i det lange løp negativt for natur og friluftsliv.

Time kommune har i de siste årene vært flink til å sørge for medvirkning iht. Plan- og bygningsloven. Kommunen har oppmuntret og inspirert lokale grupper og lag til å gi sine innspill. Når et uttalt viktig område som Kalbergskogen blir truet av en politisk avgjørelse, kan medvirkning bli tolket som symbolpolitikk og ikke noe som bidrar til reell mulighet for å påvirke. Flere foreninger og grupper bidro med innspill til nevnte KDP og igjen med innspill til kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder. En av gruppene som gav sine innspill via FNF var Kverneland speidergruppe som

Forum for
natur og friluftsliv
Rogaland

Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
rogaland@fnf-nett.no / +47 46850786
www.fnf-nett.no/rogaland
Org. nr.: 998129028

fremhevet viktigheten av Kalbergskogen som base og aktivitetsområde. En nedbygging av 150 dekar vil ikke bare bety en oppstyking og forringelse av området men det vil også bli langt mer press, konkurrerende bruk og slitasje. Områder som er viktig for naturmangfold og som nå får være i nødvendig fred, kan vi muligens bare glemme. Stille områder, noe av det viktigste for friluftsliv og naturopplevelse, vil sannsynligvis gå tapt.

Mye har skjedd siden 2011 og arbeidet med interkommunal KDP Bybåndet sør. Dette gjelder ikke bare lokalt og på Jæren men også i større målestokk og med direkte betydning for lokal politikk. Nasjonale føringer for kommunal planlegging har endret seg mye. Bærekraftsmål, klimaregnskap, klimatilpasning og biologisk mangfold er noen stikkord. Vi vil gjerne gå inn på noen av dem her:

- Det internasjonale naturpanelet kom i mai d.å. med sin første hovedrapport om artenes tilstand, en krise minst på nivå med klimatrusselen. Arealinngrep i intakt natur er den største trusselen mot artenes evne til å overleve. Pollinerende insekter trenger alle de små arealene som er igjen på Jæren.
- FNs klimapanel sin siste hovedrapport i 2018 fremhevet alvoret i situasjonen. Alle kommuner har en jobb å gjøre og bevaring av skog er en viktig del.
- Regjeringens nyeste nasjonale føringer for planlegging legger til grunn bærekraftsmålene der å stoppe klimaendringene, sørge for rent vann, og beskytte livet på land og under vann er sammen forutsetninger for å kunne nå resten av målene, bla. matproduksjon.
- Klimadirektoratet har lansert nye redskap for beregning av kommuners klimaregnskap. Se [beregninger for Time her](#) – der skog vises med opptak. Inngrep i Kalbergskogen vil redusere netto opptak og må tas med i kommunens beregninger.
- Regional plan for klimatilpasning er under utarbeidelse.
- Regionalplan Jæren del I har vært på høring og del II om naturressursene er under arbeid.
- Regional vannforvaltningsplan – gjeldende plan med tiltak for Vannområde Jæren fra 2016 - 2021 – blir nå revidert for neste planperiode.
- KDP fysisk aktivitet "Aktiv i Nærmiljøet" 2016 - 2026 tok inn over seg verdien av friområdene.
- Kartlegging og verdisetting av friluftsliv i Time. Kommunen skal ha honnør for et grundig arbeid som ble foretatt ifm. utarbeidelse av KDPen og i god tid innen den nasjonale fristen.

Regionalplanene fremhever bærekraftsmålene og viser bla. til sammenhengen mellom dem. I tillegg har vi fått flere stortingsmeldinger og vedtak som gir føringer for stans av tap av arter, hindre videre bit-for-bit nedbygging av viktige friluftslivsområder og øke den daglige fysiske aktiviteten i skolene.

Den nevnte kartleggingen av friluftslivsområdene viste at Time har mange områder men at stort sett alle er privat eid. Noen områder er sikret med langsiktige avtaler. I denne sammenhengen burde et område som Kalbergskogen, der kommunen er medeier med formål om å ivareta skogene på Jæren for fremtidige generasjoner, burde det være en selvfølge at hele området sikres. Mekanismer og muligheter for sikring omtales i KDPen. 'Lavhengende frukter', som Kalbergskogen, mener vi bør prioriteres.

Selv om Kalbergskogen er bare en liten del av naturområdene på Jæren er den sammen med alle andre restarealer, skoger, og vannforekomster svært viktig for artenes overlevelse. Disse små områdene er nødvendige hvileplasser og 'stoppesteiner' for arter i et ellers svært intensivt brukt område. Disse områdene er stadig under press tross nye lover, direktiver og medfølgende forvaltning som skulle tilsi en bedring.

Nabolagsgrupper, skoler, barnehager, lag og foreninger har allerede tatt sterkt til orde og presentert mange av verdiene i og ved Kalbergskogen. Vi vil gjerne fremheve noen her:

- Naturverdiene er varierte; sopp, harer, rådyr, en elg nylig, flere fuglearter inkl. rovfugl er nevnt. Hubro er observert i området – en allerede truet art på Jæren får det nå enda vanskeligere grunnet store leveområder som nå er blitt industriområder for vindkraft. Det at hubro er observert i Kalbergskogen må tas på største alvor
- Allerede tilrettelagt for variert bruk men vilt og ufrisert nok slik 'barnetråkk' undersøkelsene fremhever er viktig.
- Mulighet for læring i naturen og tilgang til store nok friluftslivsområder for skoler og barnehager blir bare viktigere.
- Det er utgitt et orienteringskart over området "Kalbergskogen". Utstrekning er selve skogen pluss boligfelter i Øksnevadlia, Nord for Åslandsvegen og Orstad ved Orstad kirke.
- Det arrangeres orienteringsløp og aktiviteter for skoler for å lære om kart og kompass – størrelsen på skogen er viktig!
- Skogen blir brukt til terrengsykling av aktive klubber. Det er mange stier å sykle på som er tilrettelagt med rister over de bløtteste partiene.
- I følge kartlegging og verdisetting brukes området av ryttere fra hele regionen.
- Flott terreng for turgåing, lek og opphold i naturen – noe for alle aldre.
- Som nevnt av flere er skogen bindeleddet mellom bygdene Frøyland og Orstad og en grønn lunge i det som kan bli en by på sikt. Skogen binder dessuten sammen byggefeltet med turområdene rundt Stutafjell/Sandskallen/Ålgårdsbanen/Foss-Eikeland. Kalbergskogen har allerede krympet flere ganger. Det som er igjen blir desto viktigere å bevare.
- For Kverneland speidergrupper er skogen spesielt viktig da mange av de faste møtene skjer i leirområder med tilknytning til Kalbergskogen. Dette er nærområde som de kan komme til uten bil. Skogen passer for alle grupper fra de minste til de største som trenger større områder der de bla. kan øve kart og kompass. En utbygging vil spesielt begrense muligheter for ungdommene.
- Deler av Frøylandsånå renner langs området og kan bli negativt påvirket ved ytterligere utbygging. Miljøtilstanden er kun moderat og tiltak må igangsettes for å nå målene i vannforvaltningsarbeidet.

FNF Rogaland anser stadig nedbygging av grønne områder som den største trusselen mot både nåtidens og framtidens natur- og friluftslivsaktivitet. Vi ser med stor bekymring på bit-for-bit nedbygging av naturen og stadige dispensasjoner. Vi ønsker at Time kommune arbeider for å bevare eksisterende grøntområder, setter av nye områder og legger til rette for friluftsliv.

Rikelig tilgang til natur og uteaktiviteter i nærområdene er en av de mest effektive og rimelige virkemidlene vi har mot tidens folkehelseproblemer. Både park og ufriserte/ville grøntområder er viktige for å sikre biologisk mangfold, frisk luft, og nok plass til fri og organisert aktivitet.

Ved en nedbygging av deler av Kalbergskogen følger ikke kommunen opp de gode intensjonene i KDP for fysisk aktivitet og signaliserer heller en vilje til å sette andre, smalere, interesser foran de store samfunnsmessige utfordringene som gjelder helse, natur og miljø. Vi oppfordrer derfor Time kommune til å tilbakeføre områdene til LNF i arealplanen, helst også legge til gode hensynssoner, og sørge for at Kalbergskogen bevares for fremtidige generasjoner.

Med vennlig hilsen
for FNF i Rogaland

Emily L. Halvorsen
Koordinator

Kopi:

Rogaland fylkeskommune

Fylkesmannen i Rogaland

Klepp kommune

FNF Rogaland styre v.

- Stavanger Turistforening
- NJFF Rogaland
- Naturvernforbundet i Rogaland
- Norsk Ornitologisk Forening Rogalandsavd.
- NSF Vesterlen speiderkrets
- Rogaland KFUK-KFUM speidere

